

BUITEN

16^E JAARGANG N^O. 49.

ZATERDAG 9 DECEMBER 1922.

Foto C. Steenbergh.

LAAN VOOR HUIZE MORREN NABIJ ELBURG.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

LAAN VOOR HUIZE MORREN NABIJ ELBURG, ILLUSTR. BLZ. 577	
EEN GOEDE TIJDING VOOR ONZE ABONNÉ'S	578
EURYALE, DE ONSTERFELIJKE, UIT HET ENGELSCHE	
VAN CARLTON DAWE (26)	578
NOG EENS HET KASTEEL DE HAAR, DOOR MR. A.	
LOOSJES, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 580—585
BARBARA-TAKKEN, DOOR F. W. DRIJVER	BLZ. 582
SINTERKLAAS OP HET DORP, DOOR JOB STEYNEN	583
EEN EN ANDER OVER VOEDING EN KLEEDING DER	
WEEZEN IN 'T AALMOEZENIERS WEESHUIS TE	
AMSTERDAM IN VROEGER TIJD, DOOR J. S. CZ.	585
MODERNE LANDHUIZEN, DOOR A. B., GEÏLLUSTR. BLZ. 586—588	
DRIE BALLADEN, UIT HET ENGELSCHE VAN LAFCADIO	
HEARN (5)	BLZ. 586
ONTVANGEN BOEKEN	588

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74-76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

De uitgevers verzoeken beleefdelyk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een ad. eerteerder doet.

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

Een goede tijding voor onze abonné's

BELANGRIJKE PRIJSVERLAGING.

Er was een tijd — en ach! wat is er in die weinige jaren, want 't is nog geen zes jaar geleden, veel gebeurd! — dat men zich voor een geheel anderen prijs op „Buiten” kon abonneeren als later gevraagd moest worden. Maar in 1916 bleek 't niet langer mogelijk den ouden prijs te handhaven: in 1918 moest hij wederom verhoogd worden, en vervolgens nog eens in 1919. In den aanvang van 1920 ten slotte zagen de uitgevers zich gedwongen nogmaals den prijs van het blad te verhoogen; de aanzienlijke vermeerdering der drukkosten noodzaakte daartoe. Laat ons nu verklappen, dat hoewel die verhoogen steeds in verhouding beneden de kosten-vermeerdering bleven, redactie en uitgever toen hun hart hebben vastgehouden, vrezende dat de abonné's „Buiten” in den steek zouden laten in de ook voor hen zoo moeilijke tijden. Maar — die vrees werd beschaamd: de zeer groote meerderheid der abonné's bleef „Buiten” trouw, een verheugend bewijs hoezeer zij ons blad op prijs stelden! De uitgevers hebben zich dan ook verplicht gevoeld, zoo spoedig en zoo belangrijk mogelijk den abonnementsprijs te verlagen. Thans is dit mogelijk geworden, en werd besloten, den prijs terug te brengen van f 17.50 op f 12.50 (franco per post f 14; buitenland en koloniën f 21; zeepost f 16.50). Tot deze zóó aanzienlijke verlagening werd echter besloten in het vertrouwen, dat zich bij de schare oude getrouwen een groot getal nieuwe abonné's zal aansluiten, want vermoedelyk zal het alleen dan mogelijk blijven dezen lagen prijs te handhaven. Een verzoek aan hen, die „Buiten” in zulke moeilijke tijden trouw bleven, om hun abonnement thans voort te zetten, is zeker geheel overbodig. Maar wel willen wij tot hen het verzoek richten, hun vrienden en kennissen op te wekken zich op ons blad te abonneeren, zoodat niet alleen de lage prijs kan gehandhaafd blijven, maar bovendien „Buiten” meer nog dan te voren, wekelijks in tal van gezinnen schoonheid brengt.

EURYALE, DE ONSTERFELIJKE.

EEN ROMAN VAN HET HEDEN EN VERLEDEN.

Uit het Engelsch van CARLTON DAWE.

(Geautoriseerde vertaling).

26)

„EEN wraak zal ik nemen, u ten spijt, hellegebroed!” Met inspanning van al zijn krachten verliet hij zich en wilde hij zich in een uitbarsting van woede op haar werpen. Maar zonder eenige inspanning harerzijds, weerde zij hem af, met een vlugge beweging van haar rechterhand. De slag trof hem midden op de borst en met een versteenden blik van afgrijzen viel hij hijgend achteruit. Toen, één oogenblik tegengehouden en gesteund door den wand, waar hij tegen aan geslingerd was, keek hij haar voor de laatste maal vol huivering aan. Nooit was op eenig menscheelyk gelaat grooter en heviger angst te lezen geweest. „Gorgoon!” schreeuwde hij, en viel levenloos op den grond.

NEGENTIENDE HOOFDSTUK

EURYALE'S SMEEKBEDE.

„Tot U, o grooten Vader, hef ik mijn oogen op, die moede zijn van het lange, lange wachten. Geef mij het leven terug, o! geef het mij terug. Voor U, o goddelijke moeder Athene, leg ik als offer een hart bedrukt door eindeloze smarten. Geef mij het leven terug, o, geef het mij terug!” Euryale knielde met gebogen hoofd voor het altaar, de handen gevouwen voor de borst. Het altaar zelf bestond uit een vierkant stuk marmer, dat geplaatst was op den troonzetel op de verhevenheid. Een krans van eikenbladeren — als bijzonder aan Zeus gewijd — was om het altaar geslingerd. Overigens ontbrak iedere versiering, behalve een koperen vaatwerk waarin een doffe vlam brandde, die nog flauwer scheen door het daglicht, dat door het glazen dak van het museum scheen. Naast het altaar stond Dia in haar klassiek gewaad, het kleed, dat zij bij haar Corybantendans had gedragen. Vervoering sprak uit al haar trekken. Zij keek er naar als of zij in droomtoestand verkeerde, handelde als onder hooger wil en liet als door een ingeving telkens een weinig poeder op de vlam vallen, waardoor deze hooger oplaaide en een zoeten geur verspreidde. Euryale was gehuld in een lang, wit kleed, om het middel vastgehouden door een breeden gouden ceintuur. Om haar voorhoofd liep een gouden band waaraan een bloedroode steen hing. Haar glanzend haar viel als een donkere stroom over haar schouders en haar rug, schitterend, prachtig haar, waarin gulden lichtjes blonken. Haar oogen gloeiden met ongekende pracht. „Over de bergen en de wouden, over zeën en rivieren zijn mijn gebeden gedragen — onverhoord. Ik ben en toch ben ik niet; ik ben wat was en was wat ik niet ben. Een deel van dat wat was, maar een deel slechts, is tot nieuw leven geroepen. Zijt Gij uw vijandschap nog niet moede geworden? Welk lot wacht mij nog, o, Vader? Laat het medelijden schijnen uit Uw blauwe oogen, o Moeder Athene! En Gij gade van den Verhevene, godheid van de stad der Zeven Cyclophen, waar ik zoo lang in opgesloten lag, onsterfelijke Juno, hoor mij en schenk mij genade. Geef mij het leven terug, o, geef het mij terug!” Haar trotsch hoofd lag gebogen als onder diepe nederigheid. Smekende teederheid lag in de stem, die melodius de kamer vervulde. Dia, die geen woord verstond van wat zij zei, voelde dat haar meesteres leed en haar hart was vervuld van medelijden. „Eonen zijn vervlogen en nog steeds lijd ik onder Uw onmetelijken toorn. Zal er vergiffenis bestaan op de aarde en niet in den hemel; zal haat voortleven in de sterren? Zal de macht, die Saturnus bevrijdde, vergeten hoe te vergeven? Moet Prometheus eeuwig geboeid voortleven? Als ik voorbarig ben, zoo zeg het mij en ik zal geduldig nog duizend jaren wachten op het woord der bevrijding. Reeds hebt Gij veel geschonken en voor die gift bied ik U onmetelijke dankbaarheid aan. Of zoo gij wenscht, dat ik dezen vorm, dit leven, zal behouden, zoo schenk mij de gave der sterfelijkeit, het recht om te beminnen, te leven, te hopen, zelfs als het duistere, onbekende mij wacht aan het einde. Ik vraag u om die gunst, ik verlang ernaar, ik smeed er om, ik eisch ze! Ben ik niet reeds genoeg gestraft voor het tarten Uwer goddelijke macht? Eeuwen van duisternis, terwijl het stof der tijden zwaar op mij rustte. Toch was er een tijd waarin ik en de mijnen Uw gelijken waren en de macht bezaten, zooals gij die thans bemet vergetelheid. Geloof mij, Verhevene, ik handelde niet om U te tarten, maar krachtens mijn goddelijkeit die nimmer grenzen had gekend. In de kille duisternis der vergetelheid

heb ik dit alles overdacht en heb u luide om genade gesmeekt; maar het stof lag dik op mijn lippen en mijn verstikte klaagtonen konden de sterren niet bereiken". ☼ Met gebogen hoofd bleef zij stil liggen, maar de echo van haar stem sloop langs de zoldering als de treurzang van verloren zielen. ☼ „Thans heb ik de liefde gevonden", vervolgde Euryale en haar gansche lichaam trilde bij die gedachte. „Hij dien ik beminde en dien ik lang dood waande, is tot mij teruggekomen uit de oneindige ruimten der eeuwigheid; weer in een stoffelijk omhulsel gehuld, met het licht der onsterfelijkheid in zijn oogen en den glans van het geluk op zijn lippen. En voor zijn liefde ben ik thans bereid mijn recht om Uws gelijke te zijn met vreugde te offeren. Maar sterfelijk, of onsterfelijk, laat mij leven. Verhef hem, o Vader, tot mijn hoogte, of laat mij dalen tot de zijne. Grooter vreugde zou het mij zelfs zijn vernederd te worden, want zoo zal ik door een offer geboet hebben. Dit gevoel kent Gij niet, kunt Gij niet kennen, noch Gij noch zij die U vereeren". ☼ „O Zeus, verleen mij een gunst!" riep zij uit. „Gij kunt alles, u is alle macht. Zie, ik werp mijn goddelijkheid aan uw voeten als een waardeloos iets. Aanvaard ze en laat mij een stoffelijk omhulsel dragen. Doof den glans der hemels in mij uit ter wille van den gloed en het geluk dezer aarde. Maak mij gelijk aan den mensch, die, geduldig het einde verwachtend, het hoogste bereikt. De dood kan geen verschrikking zijn, als de herinnering aan liefde zijn pad verlicht. Niet de duisternis der sterfelijkheid vrees ik, maar de kille vergetelheid der onsterfelijkheid". ☼ „De liefde is tot mij gekomen met haar gloed en haar glans, haar heerlijken geur en haar eeuwige hope. Maar ik ben mijzelf niet en wat ik wilde zijn wordt mij nog onthouden. Van al wat de wenschen en de eerezucht van goden en menschen omvat, is er niets de Liefde gelijk. Door haar wordt de menselijkheid geheiligd en de godheid meer verheven; en de hemel zelf wordt er hemelscher door, terwijl het de aarde tot een hemel maakt." ☼ „Dit heb ik geleerd, o Vader, en de eenige gunst, die ik U thans vraag is mij te verstooten uit het rijk der engelen en mij te begiftigen met sterfelijkheid. Of als dit niet mogelijk is, verhef hem dan tot mijn hoogte en roep Uw kinderen weer aan uw hart. Want zooals oproerigheid geboren wordt uit eerezucht, zoo ook wordt zij geboren uit Liefde. Als Gij onverbiddelijk blijft, wacht U dan voor de Liefde; sluit vrede met de Liefde, O Zeus, vrees er tegen te strijden opdat uw troon niet schudde en wankele in het strijdgewoel. Uw bliksemflitsen stuiten machteloos af op de Liefde; Uw goddelijke wil is onmachtig tegen de Liefde als de wind die tegen een berg blaast; de macht van Oceanus word er op gebroken en versplintert tot schuim als op een rots. De liefde overwint, sterkt, reinigt. Zij is het licht, dat schijnt op de zee en op het land, de ziel van goden en menschen. Handel met mij naar Uw welgevallen, o Onvolprezene, maar doe mij die Liefde deelachtig worden, laat mij beminnen en bemind worden". ☼ Lang bleef zij liggen, knielend, met gebogen hoofd, hijgend onder den gloed van haar vurige smeekbede. Toen stond zij langzaam op en glimlachte Dia toe, die met angstige oogen naar haar keek. Maar nog bleef zij sprakeloos, want de echo van haar stem scheen weg te trillen in het vertrek. ☼ Aan de rechterzijde van het altaar stond een amphora, gevuld met wijn, en dit met beide handen grijpend, stortte zij den inhoud langzaam en plechtig over het altaar uit, waarbij haar lippen zich geluidloos bewogen. Toen wendde zij zich tot Dia met een gelaat zoo vol goedheid, dat het kind op haar toesnelde. ☼ „Je bent toch niet bang voor mij, Dia?" vroeg zij, het meisje zacht over haar lokken strijkend. ☼ „Ik houd van u," fluisterde Dia en drukte zich tegen haar aan. ☼ Een trotsch licht kwam in Euryale's oogen. Zij vroeg: „Vindt je, dat ik waard ben bemind te worden, dat ik liefde kan vinden?" ☼ „Gij hebt ze toch gevonden". ☼ „Maar dat ik ze ook kan schenken?" ☼ „Hebt gij ze niet reeds geschonken?" vroeg het meisje, haar verbaasd aanstarend. ☼ „Zelfs jij hebt het bemerkt?" ☼ „Gij zijt er niet boos om?" ☼ „Op jou ben ik nimmer boos; slechts de gedachte aan je geluk vervult mij. Lief kind, ik benijd je". ☼ „U benijdt mij!" herhaalde Dia verbaasd. ☼ Dat was wel het laatste, dat ze ooit had gedacht te hooren. Dit schitterende, edele wezen, zoo hoog verheven boven haar, zou de arme, kleine Dia kunnen benijden! Hoe was dat mogelijk? ☼ „Je jeugd, Dia, je hoop en de lieflijke reinheid van je ziel. Weet je niet, welke zeldzame schatten je daarin bezit? Zij zijn grooter rijkdom dan de wijsheid der eeuwen; de bittere tranen der tijden kunnen ze niet uitwisschen. Jij bent in je jeugd als een bloem, als de teere spruit op den boom van den tijd. En je zult liefde vinden, de liefde die

loutert en zegent en het stof des levens drenkt met zoete geuren. En ten slotte als dit alles verdwijnt en jeugd en schoonheid tanen en de liefde verkoelt, zul je zachtjes ter ruste gaan. Weet je wat die rust beteekent? Wat zou ik je daarvan kunnen vertellen, ware het niet, dat ik geen schaduw van leed wil brengen op je gelaat. Rust van het gewoel, de pijn, de teleurstelling, het groote, onvoldane verlangen; voortdurende rust, eeuwig leven, liefde en rust, de mooie, bloeiende wereld om in rond te dwalen en de sterren, de zon en de wind. O mijn kind, de goden hebben je zeer lief gehad. ☼ „Ook u," zei het meisje. ☼ Euryale keek haar een oogenblik ernstig aan. Toen sprak zij langzaam: „Al de schoonheid, die ze mij geschonken hebben, zou ik willen ontzeggen, als ik zijn kon als jij, Dia, als ik jou lot kon deelen". ☼ „Als ik!" herhaalde Dia. „Ik ben toch niets". ☼ „Het niets, dat alles is". ☼ „Maar moeder en ik zijn onbeteekenende menschen. Als u was zooals ik"... zij aarzelde en bloosde, „zou hij u niet beminnen. Dat is doordat u zoo heel anders bent. O, neemt u 't mij niet kwalijk!" ☼ De rustige vingers streelden haar hoofd. ☼ „Het lot schenkt veel, maar niet alles. Het zou niet goed zijn als de mensch te veel wist. Ik ben benieuwd of hij eens de schatten zal zien, die om hem heen liggen". ☼ „U spreekt zoo zonderling," zei het meisje. ☼ „Ben ik dan niet een zonderling wezen. Wat wordt er van mij gezegd, Dia? Ach, zwijg maar, ik weet het wel. Zij zullen nog vreemder over mij spreken, als ik niet meer hier zal zijn". ☼ „Gaaf gij weg?" riep het kind uit. ☼ „Gaan wij niet allen weg? Sommigen naar vreemde landen, anderen naar nog vreemder landen. Ook ik moet gehoorzamen als het bevel is gegeven". ☼ „Maar u zult mij toch niet verlaten?" ☼ „Ik zal steeds bij hen zijn, die mij beminnen. Je zult vreemde verhalen van mij hooren, Dia, als ik weg zal zijn en je zult ze niet begrijpen". ☼ „Maar waarom zou u weggaan? Ik had gehoopt, dat, wanneer u met Mr. Robert getrouwd zult zijn, gij in Engeland zoudt blijven wonen en dat ik steeds bij u had kunnen blijven". ☼ „Ook ik hoop dit, ook ik bid daarom. Zeker benijd ik je, Dia. Als ik was zooals jij, zou ik daarvoor zeker zijn. Ik verlang naar de bloeiende aarde en de lucht en de zon en de tallooze genoegens des levens". ☼ „Er zijn ook tallooze smarten", zei het meisje. ☼ „Heb jij dat ook al bemerkt! Maar de vreugden zijn grooter, evenals de duisternis moet wijken voor het licht. Smarten worden gelenigd door de liefde, pijn wordt verzacht door de liefde, de dood verliest zijn verschrikkingen door de liefde. Toen de goden der sterfelingen der liefde gaven, gaven zij ze alles". ☼ Dia's ideeën omtrent liefde waren nog vaag; maar zij begreep, dat die liefde waarvan Euryale sprak, iets anders was, dan wat zij ooit daarvoor gedacht had; iets groots, algemeen, iets dat zoo groot was als de hemel, zoo schoon als de sterren. ☼ „Hij bemint u", fluisterde zij innig. ☼ „Zelfs uit jouw mond klinkt het mij als een blijde boodschap. Hoe vreemd is dit alles. En zijn liefde is mij een kostbaar bezit; hoe kostbaar kan nooit iemand anders dan ikzelf weten. De gedachte eraan verwarmt mij als een gloed, die mij de vele vreeselijke jaren van felle, snerpemde koude doet vergeten. Maar hoe zal het gaan? Kan hij tot mij opstijgen; ik tot hem nederdalen? Wie kan mij dat zeggen?" ☼ Dia keek haar aan met zachte, droomerige oogen. ☼ „In de liefde" sprak zij, „is er geen sprake van stijgen of dalen". ☼ Verschrikt wierp Euryale een snellen blik op het meisje. Toen drukte zij plotseling het warme, blozende gezicht tegen haar boezem. ☼ „Uit den mond der kinderen" fluisterde zij „uit den mond der kinderen".

TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

EEN BEZOEK VAN EEN BELANGRIJK PERSONAGE; DE TAAL DER LIEFDE.

☼ Drie dagen later werd aan „Schoonzicht" gescheld door een zwaargebouwd man van middelbaren leeftijd, die naar Miss Argos vroeg. Mrs. Manifold, die de deur opende, zei hem, dat Miss Argos op dat oogenblik niet thuis was. Neen, ze wist niet hoe laat de jonge dame terug zou komen. Wilde hij nog eens terug komen, of wilde hij een boodschap achter laten? De man aarzelde, blijkbaar in tweestrijd wat te doen. ☼ „Ik moest haar heel noodzakelijk spreken", zei hij. ☼ „Wij eten om half acht. Tegen dien tijd is Miss Argos altijd thuis". ☼ „Dineert ze vanavond niet buitenshuis?" ☼ „Niet voor zoover ik weet, mijnheer. Maar hier is Mr. Grange, die zal het u wel kunnen zeggen". ☼ Robert, die juist de hall doorliep, kwam naderbij. ☼ „Wat is er aan de hand, Mrs. Manifold?" ☼ „Deze heer wou Miss Argos spreken".

(Wordt vervolgd).

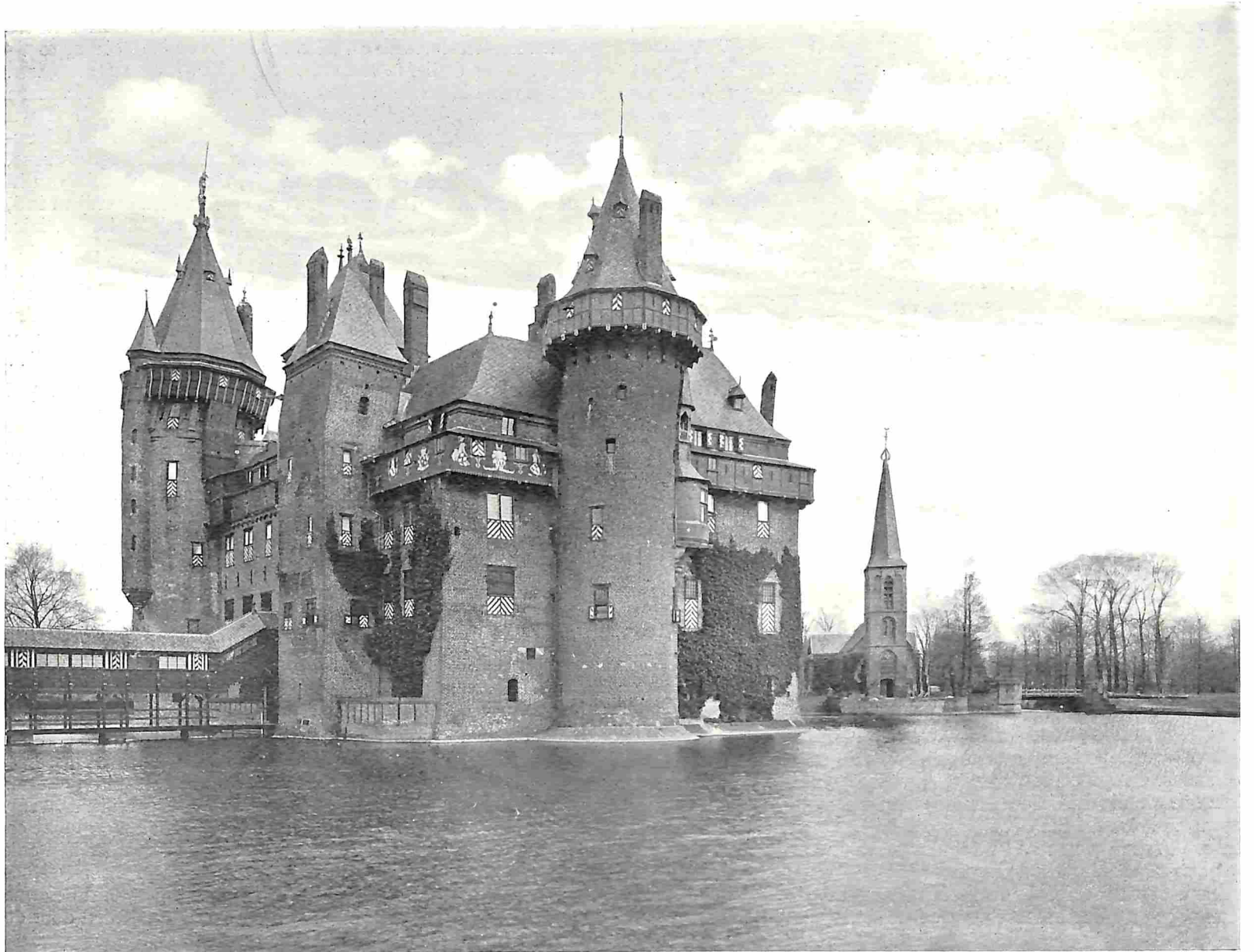

Foto C. Steenbergh.

HET KASTEEL DE HAAR, GEZIEN VAN HET ZUIDWESTEN.
RECHTS OP DEN ACHTERGROND DE HERSTELDE SLOTKAPEL.

NOG EENS HET KASTEEL DE HAAR.

(Slot).

TOT weergangen om de hoektorens bepaalde de bouwmeester zich echter niet: want met uitzondering van de voorzijde deed hij om het geheele kasteel zulk een houten weergang bouwen; op de afb. hierboven ziet men ze duidelijk, iets beneden het dak, langs de muren uitsteken. En dit is wel zeker géén schepping van zijn fantasie. Want het staat vast, dat ook het oude kasteel de Haar zulk een gang heeft bezeten, waarvan, voor zoover ons bekend is, thans nog slechts het kasteel Hernen in ons land een oorspronkelijk voorbeeld vertoont. Als Craandijk in zijn „Wandelingen door Nederland” den trotschen bouwval van den burcht beschrijft, verzuimt hij niet, op deze eigenaardigheid te wijzen: „Wij merken daarbij op, dat de muur boven de vensters der tweede verdieping aanmerkelijk minder dik is. Wij zien in de hoeken, die de torens met den buitenwand vormen, een paar deuropeningen, op dit smalle terras uitkomend, en en wij ontdekken beneden de hoogste raamgaten de gleuven, waarin eens balken hebben gerust. Dat wijst ons op een galerij, die rondom het huis liep, en die inderdaad op de nog bestaande afbeeldingen van het slot in zijn welstand ook is te zien. Die galerij, zonder twijfel tot verdediging van het kasteel bestemd, geeft aan het huis iets eigenaardigs, iets geheel enigszins wellicht, en ook in dit opzicht verdient de ruïne de opmerkzaamheid onzer bouwkundigen.” Dit werd geschreven in 1877. Hebben Craandijk’s woorden Cuypers’ aandacht op den bouwval gericht? Of had reeds C. B. van der Tak’s artikel in „de Bouwkundige bijdragen” de belangstelling van den bouwmeester voor het kasteel de Haar levendig gemaakt? Vermoedelijk het laatste. In elk geval is het zeer waarschijnlijk, dat deze weergang bij het ontstaan van die belangstelling een groote rol heeft

gespeeld. Want de leerling van Viollet-le-Duc, den kenner bij uitnemendheid van middeleeuwsche verdedigingswerken, moest zich wel aangetrokken gevoelen tot een kasteel, dat een eigenaardigheid vertoonde die, zij het slechts zwakjes, herinnerden aan de vernuftige versterkingen der feodale Fransche burchten. En zoo is wellicht in niet geringe mate de herrijzenis van het tegenwoordige gebouw aan deze weergang te danken, of, ruimer genomen, aan het feit, dat het kasteel de Haar klaarblijkelijk — daar wees de uitgebreidheid der gebouwen op — tegelijk een geriefelijke woning en een sterke burcht is geweest, en in zooverre met Pierrefonds overeenkomst vertoonde. ¶¶ Toen Dirk Gustaaf Frederik baron van Zuylen van Nyevelt, in rechte lijn gesproten uit het huwelijk (1451) van Josina van de Haar met Dirk van Zuylen, en in 1887 gehuwd met Baronesse Helène de Rothschild, eigenaar van de Haar werd — men schreef toen het jaar 1890 — was het kasteel zijner voorvaderen een grootsche maar in Nederland zelf bijkans onbekende bouwval. De tijd, waarin men weer meer de schoonheden van ’t eigen land zou gaan kennen en bewonderen, was nog niet aangebroken, en eenigszins bitter kon Craandijk dan ook opmerken, dat deze ruïne, waarnaar bijna niemand omzag, een Europeesche vermaardheid zou genieten, als zij b.v. aan den Duitschen Rijn was gelegen. Maar . . . „zij ligt bij Vleuten in de provincie Utrecht.” ¶ Aan de zijde van het vroegere dorpsplein was de oude burcht nog majestueus. Hoog rezen daar de buitenmuren, ook die der beide ronde gracht. Hier waren deels behouden gebleven. Meer had het gebouw geleden aan de zijde waar de vroeger de ingang was. Hier sprong een

Foto C. Steenbergh.

HET KASTEEL DE HAAR. ACHTERZIJDEN DER POORTGEBOUWEN.

vierkante toren, nog in vrij goeden staat, voor het front vooruit; een tweede toren was door een lagen muur met een niet zeer hoogen maar dikken en zwaren ronden toren aan den noordoostelijken hoek verbonden. Over het puin voerde een moeilijk begaanbaar pad naar het binnenplein. Twee zalen en daaraan grenzende vertrekken in het hoofdgebouw waren nog in tamelijk goeden staat. Het best behouden was de fraaie toren aan den westelijken gevel; de kunstig gemetselde wenteltrap daarin kon men een heel eind nog beklimmen. Van den voorburcht was niet meer dan een enkel muurbrok over, en van de nabij den burcht gelegen slotkapel, niet meer als bedehuis gebruikt sinds 1703, toen het koor instortte, was weinig meer overgebleven dan een vierkante toren, even uitstekend boven het dak eener tot schuur verbouwd bouwval, die jaren lang als zwijnenstal heeft dienst gedaan. ☞ De nieuwe heer van de Haar vatte terstond het voornemen op, het voorvaderlijk kasteel te doen herbouwen, en wel volgens de hem reeds bekende plannen van Dr. Cuypers. Reeds in 1891 werd met het grootsche werk een aanvang gemaakt. Zooals wij reeds eerder schreven, bepaalde dit zich niet tot den bouw van het slot en het herstel van de kapel, want om dit door een uitgestrekt park te kunnen omringen, moest niet alleen een publieke weg worden verlegd, maar bovendien het geheele dorp Haarzuilen eenige kilometers verder worden verplaatst. ☞ Alleen reeds voor 't afgraven van de klei in de omgeving van het kasteel, waarvan de voor den bouw benodigde steenen — in bijzonder voor dit doel gemaakte ovens — werden gebakken, waren een 150-tal arbeiders benodigd. ☞ Alle werkzaamheden ten behoeve van 't vele dat geleverd moest worden, werden in ons land uitgevoerd. Omstreeks 1906 was het werk voltooid. ☞ De plaats ontbreekt ons, om uitvoerig over de vorstelijke inrichting van het inwendige uit te weiden. Want te groot in aantal zijn de schoonheden, die men binnen de bijna 2 M. dikke muren kan bewonderen. Een schat van gobelins, beeldhouw- en schilderwerk treft hij aan, die de

rijk-beslagen deuren van den hoofdingang is binnengetreden. Rijk-ingericht zijn ook de slaapvertrekken, waar men zilveren waschgarnituren en hier en daar zelfs gouden toiletbenodigdheden aantreft. Electriche verlichting, warmwaterverwarming, een 30-tal badkamers spreken er van 't streven, om den trotschen burcht tot een tevens gerieflijk modern verblijf te maken. En wie denkt, dat al deze hier en daar wat overdadige weelde aan de gezelligheid te kort doet, vergist zich, zooals ook wel blijkt uit de afbeeldingen van enkele vertrekken, in dit nummer opgenomen. Voor die gezelligheid zorgen ook de spreekwoorden op vele schoorsteenmantels, als: „Laat U van 't Beste leyden, wilt noyt van 't Goede scheyden”. Eerbiedwaardig zijn de afmetingen van de keuken, waarin een vijftigtal bedienden zich zonder moeite kan bewegen; met gemak kan er zoo noodig voor honderden gasten den maaltijd worden bereid. ☞ Een zestal jaren lang heerschte er leven en vroolijkheid binnen de trotsche muren als de jachttijd was aangebroken, en de eigenaar er eenige weken met tal van gasten vertoefde. Maar tengevolge van den dood van den diepbetreurden zoon, ter wiens nagedachtenis in het park de op bldz. 585 afgebeelde bank werd geplaatst, en den daarop volgenden wereldoorlog, bleef het kasteel de Haar langen tijd achtereen onbewoond. Zal deze sprookjesachtige schepping verlaten blijven, en ten slotte vervallen, evenals de oude burcht? Het zijn er niet velen, die zulk een vorstelijk verblijf in dezen tijd kunnen bewonen en onderhouden...

Het Huis ter Haar is vast en sterk;
zijn torens rijzen hoog.

't Staat vast, — wie daar een val voorzei,
dat hij zichzelf bedroeg.

Die steen, gehouwen als uit rots
en in den grond geheid,

En tot de wolken opgehaald —
hij staat voor de eeuwigheid.

Maar wij zouden het weten, ook als de val van het oude slot er ons niet nog eens aan herinnerde: geen menschenwerk is onvergankelijk. Besluiten wij met eenige legenden, aan den ouden burcht verbonden, die vroeger meestal te of ter Haer werd genoemd. Daar is dan allereerst de sage van Ridder Coenraet, den ruwen krijgsman en hartstochtelijken jager, die een vermoeiden, uit het Heilige Land teruggekeerden pelgrim onderdak weigerde, en in de slotgracht verdrong, waarna hij door den goddelijken Rechter veroordeeld werd rusteloos op de aarde rond te waren. Een andere sage is vooral bekend geworden door de berijming van Hofdijk. Heer Allaert, de woesteling, liet den kluizenaar aan de Vliet, die hem door een ernstige boetepreek gekrenkt had, door een zijner dienstmannen vermoorden; stervend sprak de vrome man den vloek uit: zevenmaal, als die noodlottige dag verjaarde, zou in den gevloekten burcht een lijk boven aarde staan. Die profetie werd vervuld. Het volgend jaar stierf de burchtvrouwe, vervolgens heer Allaert's oudste zoon en dochter. Na zes jaren had hij nog slechts zijn zevenjarigen jongsten zoon behouden. Toen hij op den zevenden gedenkdag van den moord op den kluizenaar ter jacht wilde gaan, trachtte de door berouw gekwelde dienstman, die den doodelijken slag had toegebracht, hem hiervan terug te houden, maar te vergeefs; de burchtheer sloeg hem met de vuist in het gelaat, en verliet aan 't hoofd van den jachtstoet het kasteel. Toen hij, door een zwaar onweder daartoe gedwongen, spoedig terug keerde, kwam hij nog juist op tijd om het aan te zien, dat de dienstman, door woede en berouw krankzinnig geworden, zijn jongen zoon van den hoogsten torentrans in de diepe slotgracht wierp. Wel werd de ongelukkige, door een bliksemschicht getroffen, gedood, maar — wat was er van den kleine geworden? Geen redding scheen mogelijk, maar — een wonder geschiedde. Want Allaert's hond was zijn kleinen baas nagesprongen en bracht hem, bewusteloos maar ongedeerd, op het droge. Allaert's trots is gebroken, hij dankt God voor deze redding, en niet langer rust de vloek op den burcht.

Het Huis ter Haar verviel
van glans,
zijn glorie kromp ineen;
Alleen een trotsche bouw-
val bleef,

een reuzenklomp van steen;
Maar 't riet der halfbestelpte gracht
ruischt nog de sage voort.
Der welvervulde profecy
en van den trouwen hond.

Om het herrezen kasteel suizen de sagen minder hoorbaar dan om de afgebrokkelde muren van den ouden burcht. Maar werd de romantiek die hier verdween, niet vervangen door een slot, dat zelf is als een sage?

A. L.

BARBARA-TAKKEN.

IN den kerkelijken kalender is de 4de December gewijd aan de H. Barbara. Zij was de dochter van den Heidenschen edelman Dioscuros te Heliopolis, die met een vurigen haat vervuld was jegens het Christendom. Uit vrees dat zijn kind onder den invloed zou geraken van den nieuwen godsdienst liet hij — aldus verhaalt de Legende — een sterken,

weeldrig ingerichten toren bouwen en wees haar dezen tot woonplaats aan. In haar eenzaamheid beoefende zij verschillende wetenschappen en kwam zij er toe langer geen vrede te hebben met den godsdienst, in welken zij aanvankelijk was opgevoed. Trots de door haar vader genomen voorzorgen wist zij zich in verbinding te stellen met Origenes, den Christenleeraar aan de Catechetes school te Alexandrië, die een zijner leerlingen, als geneesheer vermomd, tot haar zond, met gevolg dat zij tot het Christendom overging. Toen zij den huwbaren leeftijd bereikt had, kwam haar vader haar op zekeren dag mededeelen dat hij haar uitgehuwelijkt had aan een rijken Heidenschen man, waarop zij verklaarde hierin nooit te zullen bewilligen, daar zij Christin was geworden. Om aan den wraak van haar, hierover in woede ontstoken, vader te ontkomen, vluchtte zij in een naburig woud. Nadat een herder hem haar schuilplaats heeft aangewezen, sleept hij zijn kind bij de haren naar huis en doet haar, terwijl zij meer dood dan levend was, in boeien slaan en in een kerkerhol werpen.

Toen alle pogingen van den landvoogd Marcianus, bij wien Dioscuros zijn dochter had aangeklaagd, om haar tot andere gedachten te brengen, zonder uitwerking bleven, liet de wreedaard haar op de vreeselijkste manieren martelen, zoodat haar geheele lichaam één bloedende wonde geleeke. Door haar onwrikbare standvastigheid ten einde raad, spreekt de landvoogd het doodvonnis over haar uit, hetwelk door haar eigen vader als beul op 4 December 306 voltrokken werd. Haar vader zou, van de gerechtsplaats terugkeerend, tot zijn straf, door een bliksemstraal gedood zijn, waarmede in verband nog altijd de H. Barbara aangeroepen wordt tegen plotselingen dood en hemelvuur. Vandaar ook dat tal van klokken, die immers voorheen ook geluid werden om de gevaren, aan den bliksem verbonden, af te wenden, met haar naam gedoopt zijn. Volgens een andere overlevering zou Barbara, te Algiers in een klooster vertoevende, toen dit bedreigd werd door de Vandalen, die de stad verwoestten, last gegeven hebben de ontplofbare stoffen, welke zij in de krypt der kloosterkerk had laten neerleggen, te ontsteken, zoodat het gebouw met 'n hevigen knal uiteensprong, met Barbara, allen die er zich in bevonden, onder het puin den dood

vonden. In verband met dit verhaal wordt zij nog altijd vereerd als patrones van mijnwerkers, vuurwerkers, kanonniërs en kolveniers. Karel Verschreef o.a. voor, dat, als de kogel in het geschut wordt gebracht, niet slechts voor den geschutsmond het teeken des kruizes gemaakt, maar ook de H. Barbara aangeroepen moet worden. Dat de Franschen de kruitskamer hunner oorlogsschepen „la Sainte Barbe” noemen, zal, na het bovenstaande, wel geen nadere verklaring behoeven. Evenzeer zal het duidelijk zijn, waarom de Heilige van 4 December afgebeeld wordt met een miskelk in de eene, den palm in de andere hand, het zwaard aan de voeten en ter zijde van haar een toren, aan welken zij ook nog het patronaat over de metselaars dankt. Naast den toren staande, werd zij o.a. door Memline uitgebeeld op diens beroemd altaarstuk in het St. Jans hospitaal te Brugge. Evenals met Vrouwendag, St. Bavo, St. Maarten e.a. werd en wordt nog met den 4den December gerekend. In Naarden bestaat b.v. nog steeds het gebruik dat de pachten der kerken is het de gewoonte op dezen dag kersen- en berkentwijgen te

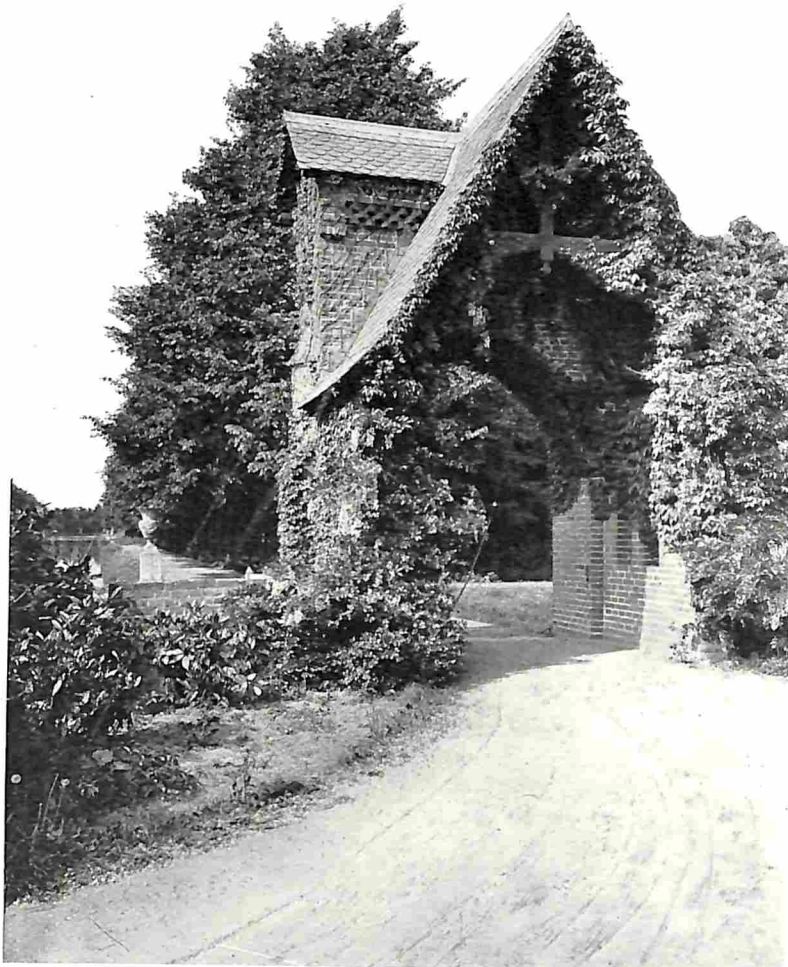

Foto C. Steenbergh.

HET KASTEEL DE HAAR. POORTJE IN HET PARK.

snijden, ten einde ze in water of vochtige aarde te plaatsen, met gevolg dat zij omstreeks Kerstmis bloeien. Dit aardig gebruik hangt samen met de beschouwing der ouden omtrent het zoogenaamde „bevruchtingstijdperk”, hetwelk samenvalt met de Joelperiode. Immers het is in dezen tijd des jaars, dat de aarde, schijnbaar haar winterslaap doende, nieuwe sappen vergaert om, als de lente intreedt, bij vernieuwing haar gaven kwistig uit te deelen. Het schieten in de boomen zoowel als het slaan er tegen en het binden van stroobanden er omheen, het berooken van stal of boomgaard, het luiden met de bel of het maken van ander gerucht, het een zoowel als het ander heeft geen ander doel dan de booze geesten te weren en bevruchting en vruchtbaarheid te bevorderen. De gard, zoowel van St. Maarten als van St. Nicolaas, wier beider feestdag midden in het bevruchtingstijdperk vallen, moge later door de volksfantasie in een tuchtroede gemetamorphoseerd zijn, toch is zij niet anders als de „Lebensrute”, welke aanraking de vruchtbaarheid bevordert. Daarom werd dan ook den roen November de „Martinsgerte” door den Beierschen herder aan zijn meester ter hand gesteld om door dezen achter krib of staldeur verborgen te worden, in de verwachting dat haar aanwezigheid gedurende den winter het vee tegen ziekte en ander onheil beschermen zou, terwijl in de lente de beesten er mee in de weide gedreven werden, ook al „op hoop van zegen!” Zoo blijkt daar dan nauwe verwantschap te bestaan tusschen de Barbara-takken en de gard van Sinterklaas' knecht. Zij vinden n.l. hun oorzaak in het streven tot kerstening van de voorstellingen, welke de ouden verbonden aan het Bevruchtingstijdperk.

F. W. DRIJVER.

SINTERKLAAS OP HET DORP.

OP het kleine stationspleintje van Veenkarspel stonden in dichte rijen de schoolkinderen, en zongen luid en geestdriftig. Ze verwachtten de komst van den grooten Sint, die zoo dadelijk arriveeren zou in het kleine zwarte treintje, dat men uit het polderland al zag aanrollen. De meesters posteerden zich reeds in dirigentenhouding, hieven de wandelstokken, en zetten balkend het welkomstlied in, dat onmiddellijk door de enthousiaste jeugd werd overgenomen. En in de stilte van het dorpje klonk helder het kinderkoortje op.

Ha, daar is Sinterklaas,
Ha, daar is Pieterbaas....
Heusch, wij benne allemaal zoetjes,
En wij doen heel geen kwaad,
Niet op school of op straat.
Vraag dat onze paatjes en moetjes...

☞ Een gekners van remmen weerklonk. Met blinkende oogen en hoogroode koonen zwegen de kinderen. Ademlooze stilte heerschte.... ☞ Daar gingen de haldeuren van het station wijd open en op het bordes verscheen de bovenmeester die diep-eerbiedig voetje voor voetje achteruit schreed, waarbij hij een overvloed van de meest slaafsche strijkages ten beste gaf. Deze strijkages golden den heiligen man, die onmiddellijk na hem het bordes betrad. ☞ Een luid hoera klonk uit honderden kindermondjes, en de doorluchtige bezoeker beantwoordde dit erbetoon met statig handgewuif. Toen stond hij een oogenblik roerloos daar, en de aanblik van den grooten bisschop, in zijn wijden rooden mantel en gouden mijter, den witten baard om de kin, witte handschoenen aan de handen, en een gouden kromstaf omhoog geheven, maakte een onuitwischbaren indruk

Foto C. Steenbergh.

HET KASTEEL DE HAAR.
HET SLAAPVERTREK DER SLOTVROUWE.

op de scholieren. De geestdrift echter steeg ten top toen Janus van den stallouder een keurig opgetuigden schimmel voor het bordes bracht, en de hooge bezoeker dit edel dier in een zwierig gebaar besteed. Te voet gevolgd door den bont uitgedosten, rappen Pieterman en geflankeerd door de eerbiedige onderwijzers, die met plechtigen tred en zedig neergeslagen oogen voortschreden, reed de Sint statig in de richting van het schoolgebouw, op den voet gevolgd door de opgetogen jeugd, die in gepaste en blijde liederen aan haar geestdrift uiting gaf. ☞ Aan het schoolgebouw gekomen, werd de plechtigheid van daareven herhaald, thans in omgekeerde volgorde. De onderwijzers, aangevoerd door het hoofd, hielpen den heilige van zijn schimmel op den beganen grond, en leidden hem daarna met een overvloed van nieuwe strijkages naar binnen. Waarna de jeugd in een onweerstaanbaar tempo de school binnendrong, vele verrassingen en heerlijkheden tegemoet.....☞☞ In den middag van denzelfden dag werd de Sint ook op de school van het naburige dorp Duinhuizen verwacht. Met niet minder geestdrift dan hun jonge burens van Veen-

Foto C. Steenbergh.

HET KASTEEL DE HAAR.
KAMER IN OUD-HOLLANDSCHEN STIJL.

karspel dien morgen, verbeidden de jeugdige Duinhuizertjes het hooge bezoek. Met gezichtjes, rood van opwinding, zongen zij lied na lied, ter eere van den ophanden wel-doener. ☞ Het was reeds even over den tijd, en de bovenmeester werd ietwat onrustig. Hij verliet het lokaal, waar de kleuters bijeen waren, om eens aan de voordeur te gaan neuzen of er nog niets in het zicht was. Met gefronste wenkbrauwen trad hij weer binnen: geen zweem van den bisschoppelijken ruiter, of iets dat in de verste verte daarop leek. ☞ — „Zie *zij* een Sinterklaas, dan zie *ik* een Sinterklaas”, zoo uitte hij op grimmigen toon zijn teleurstelling tegenover een der hulponderwijzers. ☞ Weer ging een poosje voorbij. En nog altijd niks niemendal aan den horizon te bespeuren. De kinderen zongen en zongen met welhaast vermoede keelen en ontstelde of verdrietige gezichtjes. De bovenmeester beulde zijn glashelder brein af met allerlei veronderstellingen. Zou er een kink in den kabel zijn gekomen? Het was toch alles zoo goed in elkaar gezet met collega-schoolhoofd van Veenkarspel. Een afgezant was reeds voor een uur vandaar bij hem komen aanfietsen met een fraai verslag van het welgeslaagde feest in het naburige dorpje. Alles was goed van stapel geloopt. Sint Nicolaas had zijn taak op de bevriende school reeds beëindigd, en was in de herberg „De vergulde Ton”, welke op den landweg tusschen de twee dorpjes lag, afgestapt om den tijd zoek te brengen, die hem nog van het uur zijner blijde inkomste in de Duinhuizer schoolscheidde. Alles was te Veenkarspel zeer glad en zonder stribelingen gegaan, en zodoende was de kindervriend heel wat eerder gereed dan men berekend had. Hij was ongeveer anderhalf uur te vroeg, en hem restte niets dan geduldig te wachten. En daar dit in zijn opvallende kleedij bezwaarlijk aan den open weg geschieden kon, was hij afgestegen aan de voormelde herberg, nadat de vlugge Piet zijn paard er op stal gebracht had. ☞ Tot zoover het verslag van den afgezant. ☞ De bovenmeester

dribbelde onrustig heen en weer door het lokaal. Naar buiten ging hij al niet meer om zich te vergewissen. Het gezang der kinderen was verstomd, en het scheelde niet veel of de ongeduldige onderwijzers hadden de teleurgestelde kinderen maar weer naar hun eigen klas meegenomen om, rekenend, lezend of schrijvend, den verspildten tijd in te halen en de onderbroken ontwikkeling der kinderzielen op denzelfden voet als voorheen voort te zetten. Toen werd er gebeld. Woest, baldadig gebeld. Ring-ring-ring-ring. Het hield niet op. De kinderen gierden het uit van jool en nerveusheid, bij dit ijelijk tumult. De onderwijzers commandeerden stilte, en het schoolhoofd ijde naar de deur. In ademlooze spanning verbeidden de kinderen wat komen zou. ☞ Een schrikkelijk rumoer klonk in de hal. Gebons en getrappel, en een oorverdoovend lawaai van stemmen en gestommel. Het was of de school werd afgebroken. Gillend van pret luisterden de kinderen, of ze kropen nerveus giehelend bij elkander, al naar hun aard. ☞ — „Hoera! dat is ie! Dat is ie!” jubelden de wakkersten. ☞ En alle gezichten keerden zich met glinsterende oogen naar de deur, waardoor de lang verwachte zoo dadelijk zou binnenkomen. ☞ ☞ Het verslag van den ooggetuige was niet volledig geweest, uitteraard. Hij had niets verder kunnen bijwonen dan het afstappen van den Sint in „De Vergulde Ton”, waarna wel bijkans twee uur voorbij waren gegaan. Wij zullen zijn

verslag thans aanvullen, doch mogen niet verhelen, dat onze Sint daarbij wel eenige veeren laten zal, daar wij de gebeurtenissen in al hun naakt realisme te boek moeten stellen, hoezeer zulks ook onzen held de kroon van het hoofd nemen zal, hoezeer zulks ook de heerlijkheid, welke wij dien ochtend te Veenkarspel van hem zagen afstralen, zal doen tanen. Troosten wij ons daarbij met de gedachte dat het waarlijk verhevene hier op aarde gewoonlijk bij nader beschouwing tegen pleegt te vallen, en dat deze Sint maar een aardsche Sint, of liever heelemaal geen Sint, althans de ware Sint niet was. ☞ Gelijk ge uit het navolgende op meest overtuigende wijze zult bemerken. ☞ Toen de Sint aan „De Vergulde Ton” was afgestapt, was zijn gewaad verre van onberispelijk meer. Immers toen hij de Veenkarspeler school verliet, daalden uit den grauwen hemel groote natte sneeuwvlokken neer, die op het plaveisel reeds in een vies flodderig papje ontardden. Nochtans was hij moedig te paard gestegen. In den aanvang was zijn verschijning, zoo op den schimmel gevolgd door zwarten Piet, niet zonder waardigheid, en had de, trouwens schaarsche, voorbijgangers zooal niet geïmponeerd dan toch van oneerbiedige betoogingen weerhouden. Doch gaandeweg taande de majesteit zijner verschijning. Het paard gleeft voortdurend uit in den vuilen sneeuwmodder en daar de Sint, ondanks de traditie, geen groot ruiter voor het aangezicht des Heeren was, rolde hij nu eens

Foto C. Steenbergh.

HET KASTEEL DE HAAR. EEN DER SLAAPVERTREKKEN.

naar deze dan naar gene zijde in het zadel en slaagde er niet dan met de uiterste inspanning in zijn verticale houding te handhaven; slechts door het paard behalve aan den toom ook nog om den nek te houden bleef hij er bovenop zitten, — voor zoover men in dit geval van zitten spreken mag, want hij had zich zoo krampachtig over den nek van het paard geslingerd, dat hij wel een levende nabootsing geleck van zijn kromstaf, welke hij als een te lange en overbodige wandelstok onder een arm klemde. ☞ Zoo arriveerde hij na een uiterst moeizamen tocht, waarbij hij allengs het mikpunt van sneeuwballen werd, door oneerbiedige bengels vanuit de bosschages langs den weg naar den argeloozen ruiter geworpen, — zoo arriveerde hij eindelijk aan „De Vergulde Ton”, gelijk de ooggetuige den bovenmeester had verhaald. Wij volgen hem echter niet daarbinnen, vanwege de hoogachting welke wij den Spanjaard toedragen, en weten dus niet precies hoe het daar toeging. Wat wij wel weten, is, dat hij ongeveer anderhalf uur later zijn schimmel besteege en, blijkbaar tengevolge van het tot-zich-nemen van een overvloed van alcohol in een toestand verkeerde, die den waard, tevens stalhouder, er toe noopte, hem voor te stellen liever binnen in een van zijn oude brikjes dan bovenop het paard te vertrekken, wat onzen held echter juist nog tot grooter vermetelheid in het ontplooiën zijner rijkunst aanzette. Onder het gejoel van een aantal drinkebroers, die naar buiten gekomen waren, viel hij tot tweemaal toe uit het zadel, en kon eerst definitief vertrekken nadat een der mannen hem had aangeboden hem te begeleiden. De heilige man klemde zich nu krampachtig aan den begeleider vast, en allengs wekte dit den indruk, dat hij meer op dezen reed dan op het daarvoor bestemde paard. ☞ Oh, de aanblik van den kindervriend was thans wel deerniswaardig! Zijn eens zoo zedig neerhangend koorhemd was tot aan het zadel opgesjord, zoodat daaronder zijn pilobroek en gelapte werklaarzen uitkwamen. Zijn staatsiemantel was vuil en gescheurd,

zijn mijter gedeukt en onherkenbaar, zijn witte handschoenen waren in één woord smerig. ☞ Langzaam en miserabel vorderde deze kleine, lugubere groep in de richting van Duinhuizen. De weinige voorbijgangers bleven staan en lachten. Doch onder Duinhuizen naderde onheilspellend een troepje knapen, en het duurde niet lang of een vervaarlijk bombardement van sneeuwballen begon. Het laatst restant van zelfbeheersching ontvlood den Sint bij deze verwoede bestoking. Onafgebroken dook hij nu bliksemsnel met het hoofd omlaag, wat den begeleider tot zulk een razernij bracht, dat deze zijn berijder thans met een woest gebaar van zich schudde, zoodat deze zolang als hij was in den modder tuimelde. Vloekend en scheldend opgerezen, stooft hij nu den vluchtenden knapen na, waarbij hij, om harder te kunnen loopen, het koorhemd hoog opgenomen had met een der gehandschoende handen, terwijl hij met de ander den kromstaf op de ledematen der voortijlende knapen deed neerkomen. ☞ Toen de afstraffing had plaats gehad was er aan opstijgen geen denken meer, vooral daar de begeleider de walgelijke situatie benut had om met eenige hartgrondige verwenschingen congé van zijn berijder te nemen, en, gevolgd door zwarten Piet, die den schimmel aan den teugel medevoerde, legde de Sint den weg nu verder te voet af naar de school.

Tengevolge van de vele wederwaardigheden was hij nu nog slechts een schim van wat hij dien morgen geweest was. Zijn handschoenen waren op zwart af, zijn koorhemd was één winkelhaak àl winkelhaak, zijn mijter was zoo plat als een schol, en van zijn mantel kende men den voor- en den achterkant niet meer uit elkaar. ☞ Zoo kwam hij aan de Duinhuizerschool en belde als een bezetene, ofschoon, naar hij bijna gelijktijdig bemerkte, de deur openstond. Het oorverdoovend lawaai, dat de kinderen vernomen hadden, was veroorzaakt doordat de Sint, tevergeefs, een paar maal had beproefd,

vanwege het decorum, in het portaal zijn paard te bestijgen.... ☞ De meester was, zooals wij reeds verhaalden, naar de deur geijld, maar reeds voor hij daar aankwam deed Sinterklaas zijn intrede in de klasse. ☞ De uitwerking was ontzettend. Dit was een.... een misverstand. Zulk een Sinterklaas was in de geschiedenis der menscheit nog nimmer vertoond. Het was zelfs geen parodie meer,geen boosaardige charge op Sinterklaas. Het was niet eens iets. Het was gewoonweg niets.... niets dan klinkklare walging. ☞ Het koorhemd bestond nog slechts uit twee verscheurde mouwen, de mantel was slechts een eindje franje. De vuil gehandschoende linkerhand omklemde krampachtig het laatste restje van den kromstaf. Doch wat het aller-afzichtelijkste was: in de andere hand hield hij, waarschijnlijk als pendant van het brokje bisschopsstaf, een walmend stompje sigaar. ☞ De kinderen keken. ☞ Een deel van een seconde doodelijke stilte. Was het verbazing? Schrik? Afschuw? Maar dan ineens klonk een oorverdoovend gegier van lachen op. En ook de meesters vergaten hun waardigheid, en balkten het uit om dit allerschrikkelijkst schouwspel. ☞ Het bleek echter nog niet voldoende weezinwekkend. Want de Sint, het gevoel als een appreciatie van zijn verschijning opvallend, boog, boog zeer diep, en toen hij het edel hoofd weder ophief, was hij totaal veranderd, was hij plotseling clean-shaved.

— Zijn nobele witte baard was afwezig — totaal afwezig, en hij merkte het zelf niet. Onder het verformfaaide brokje mijter kwam een gore, ordinaire tronie uitgluren. Eén blik op den grond, en allen zagen wat er gebeurd was: de baard had het bij de beweging begeven, de ijzeren haakjes waren van de ooren losgeraakt en smadelijk was dit schoone symbool van ouderdom en eerwaardigheid op den vloer gevallen. ☞ Een woest gelach van kinderen en meesters weerklonk. Een razernij van vroolijkheid had zich van de jongens en meisjes meester gemaakt; als dollen dwarrelden en rolden en kronkelden zij door elkaar, balkend, gillend, gierend, en hikkend en slikkend, en huilend van de pret. ☞ Dit alles had zich afgespeeld in eenige seconden. Vreeselijke rampen kunnen niet lang duren. Zoodra de bovenmeester tot zichzelf kwam, nam hij den kerel bij den nek, en smeed hem de straat op, waar hij vrij onzacht terecht kwam, met het hoofd in een grooten bak met schoolafval, — vuilnis, asch en oud papier, — welke daar de komst van den vuilnisman verbeidde, doch waarop de uitgeworpene onmiddellijk in slaap viel. ☞ Tegen het uitgaan der school moest hij verwijderd worden, wat door twee veldwachters op onzachte wijze geschiedde. ☞ Hiermede was het akeligst Sinterklaas-incident, dat het dorp ooit gekend had, besloten; en niemand vernam

ooit meer iets van den ongeoeffenden, onwaardigen nabootser van den edelen kindervriend, behalve de bovenmeester, die dien avond nog een kort bezoek kreeg van een daareven uit het kot losgelaten schooier, die bij hem aanbelde met de nederige boodschap: — „Meneer, of ik zoo beleefd mag wezen om bij u edeles om mijnbaard te solliciteere” —
JOB STEYNEN.

Foto C. Steenbergh.

HET KASTEEL DE HAAR.
BANK IN HET PARK, OPGERICHT TER NAGEDACHTENIS AAN
HÉLIN VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.

Een en ander over voeding en kleding der Weezen in 't Aalmoezeniersweeshuis te Amsterdam in vroeger tijd.

DE spijlslijst der kinderen, die waren opgenomen in 't Aalmoezeniersweeshuis te Amsterdam gaf (volgens Wagenaar) in de tweede helft der achttiende eeuw aan: ☞ *Zondags*, in den zomer: middageten, grauwe erwten met vet, en kaas en brood toe; ☞ 's avonds, zoetemelk met rijst. ☞ *Maandags*: middageten, gort met karnemelk en kaas en brood, 's avonds: karnemelk met gepelde gerst en boter en brood toe. ☞ *Dinsdags* en *Vrijdags*: 's middags, groene erwten met nat en kaas en brood; 's avonds karnemelk met grutten en boter en brood. ☞ *Woensdags*: 's middags witte boonen met boter en azijn en kaas en brood. *Donderdags*: als *Zondags*. *Zaterdag*: 's middags, gort met karnemelk en stroop, boter en brood toe. 's Winters is 't menu 't zelfde met dit verschil alleen, dat het dessert uit vleesch en brood bestaat op Zondag. Met *brood* wordt bedoeld roggebrood. *Wittebrood* werd alleen bij feestelijke gelegenheden gegeven. ☞ Soms echter wordt van „dezen gewoonlijken schaftregel afgezien en de kinderen op 'n ongewone wijze onthaald”. In Maart en December kregen de weesjes eens *pannekoeken*, van drie vierden gruttemeel en één vierde tarwemeel, gebakken in boter. Op den eersten Paaschdag kregen ze *eieren*, die in groote manden werden gekookt; naar den leeftijd kregen ze er elk zes, vijf, vier of drie. Daar kregen ze *wittebroodsollen* met boter bij. ☞ Op Pinksteren werden er acht kalveren geslacht en de kinderen

werden op kalfsvleesch in groen warmoes gekookt, getracteerd. In de maand Mei kregen ze driemaal radijs, in Juni driemaal kruisbessen, ook twee of driemaal kropsla met olie en azijn. Als 't zeer heet was tarwe- en roggebread met koude karnemelk. Ook werden ze twee of driemaal op ge-rookt spek onthaald. In Juli twee- of driemaal peulen en twee of driemaal tuinboonen. In 't midden van de maanden Juli, Augustus, September en October werden telkens twee vette koeien geslacht en dan kregen de weezen hutspot. In Augustus werden als versnapering wel eens aalbessen verstrekt, als ze niet meer dan veertig of vijftig stuivers de honderd pond kostten. Op den eerstvolgenden Donderdag na 20 Augustus bestond de bijzondere tractatie uit ossenvleesch met wittebroodspap, waarbij „vijf gulden soet bier” werd geschonken. Ook werden er dan twee ton appelen of witte pruimen uitgedeeld. Na het feestmaal mochten ze het Doolhof bezoeken. ☼ Op den eersten Kerstdag aten de kinderen wittebrood, geweekt in zoete melk. ☼ Op den eersten Zondag in Mei werden de weezen, die het weeshuis zouden verlaten, in 'n afzonderlijk vertrek in 't bijzijn van regenten of regentessen „deftig onthaald”. Het menu bestond, volgens de voorschriften, uit: gekookt kalfsvleesch met warmoes, gebraden kalfsvleesch, gebraden schapenvleesch, fricadellen, ham, rookvleesch, rijstebrij met suiker en kaneel, radijs, amandelen en rozijnen. 'n Flesch wijn met hun viere kregen ze er bij. Vóór het diner werden er psalmen gezongen en 't voorbede en de dankzegging werden uitgesproken door één der jongens. Als de vertrekkende weezen aldus van alles hadden genoten, gingen ze naar de regentenkamer, waar eerst één der regenten 'n toespraak hield tot de jongens en daarna één der regentessen idem tot de meisjes. ☼ Dan werd hun voorgehouden hoe vele weldaden ze hadden genoten in het Huis en hun gewezen op hun verplichtingen tot dankbaarheid aan God, aan de Burgemeesters en aan de Regenten en Regentessen, met 'n vermaning tot 'n eerlijken en godsdienstigen wandel. ☼ Ze bekwamen 'n uitzet, dat, wat de jongens betreft, bestond uit 'n gekleurd lakensch pak, 'n sergie onderkleed, 'n hoed, twee paar schoenen, twee paar kousen, vier hemden, vier zakdoeken, vier dassen, 'n nieuw testament en 'n psalmboek. Ook kregen ze het gereedschap voor hun ambacht. Die gingen varen werden ook flink uitgerust. Ze kregen o.a. 4 pond tabak, pijpen, *twintig mingelen brandewijn*, 'n matras, kussen, hangmat enz. ☼ De meisjes kregen 'n stoffensergiejak, 'n gestreept schort 'n lakensche onderrok, 'n voorschoot, borstrok, rijglijf, vier hemden, drie blauwe voorschoten, drie el linnen, 'n paar schoenen 'n paar muilen, twee paar kousen, garen, lint, zijde, gespen, 'n mand met 'n slot. In geld kregen de jongens en meisjes 'n heelen en 'n halven ducaton. Als ze twee jaar in 't huis waren en volgens getuigenissen goed hadden opgepast, werd aan de jongelingen 18 gld. 18 st. en aan de jonge dochters 25 gld. geschonken. In 1765 waren er 431 jongens en 609 meisjes in 't huis opgenomen.

J. S. Cz.

MODERNE LANDHUIZEN.

HUIZE GOEREE.

Architecten H. A. J. en Jan Baanders.

HUIZE Goeree is in 1921 gebouwd op één der laatste opengebleven stukken van het Hartelustpark te Bloemendaal. ☼ De ligging nabij de noordelijke begrenzing van het terrein is om velerlei redenen gunstig. De tuin, waaraan met zijn Zuidkant het huis open ligt, wordt door deze situatie zoo groot mogelijk gehouden; het huis ligt zooveel mogelijk verwijderd van den Stationsweg en eenigszins aangeleund tegen het geboomte van de nevenliggende villa's. De indeeling van het huis,

met de drie woonkamers aan het breede terras, is zoodanig dat de bewoners zoowel mogelijk profiteren van de zon en van den tuin, en zoo weinig mogelijk hinder hebben van de buurhuizen — bewaar ons voor buurhuizen met een dichten gepleisterden zijmuur zooals op de eene afbeelding gedeeltelijk zichtbaar is! ☼ Eenige zware eikenboomen, een paar menschenleeftijden oud, domineeren met hun breede kronen het huis en doen het één zijn met de omgeving. ☼ Die eiken zijn overblijfselen van de buitenplaats „Hartelust”. ☼ Wie voor ruim twintig jaar Hartelust met haar dicht gegroeid geboomte en haar zware atmosfeer gekend heeft, zal in de tegenwoordige villatuinen niet veel van het oude herkennen. Slechts een gedeelte van de oude boomen is blijven staan, evenals de bodem, geëxploiteerd door de villaparkmaatschappij. En terwijl ze iets van hun waardigheid moeten meedeelen aan de nieuwe villa's, aan de goede, zoowel als aan de wanhopig burgerlijke bouwsels, protesteeren ze met hun waardigheid tegen de volbouw van de oude buitenplaats. ☼ Zouden deze boomen niet veel beter tot hun recht zijn gekomen, zouden ze de menschheid niet veel meer tot zegen zijn geweest, als de oude plaats, in stede van villapark, openbaar bosch in de kom van het dorp

Bloemendaal geworden zou zijn? ☼ Wat er overblijft van het geboomte wanneer een bosch als villapark geëxploiteerd wordt, is bedroevend weinig. Daarvan zijn in ons land helaas reeds al te talrijke voorbeelden. ☼ Laat Bloemendaal, en alle andere, van oudsher met natuurschoon gezegende, gemeenten althans voortaan zuinig en voorzichtig zijn met wat nog rest van den schat, dien ze van vroegere geslachten, van een vorigen levensstijl geërfd hebben.

A. B.

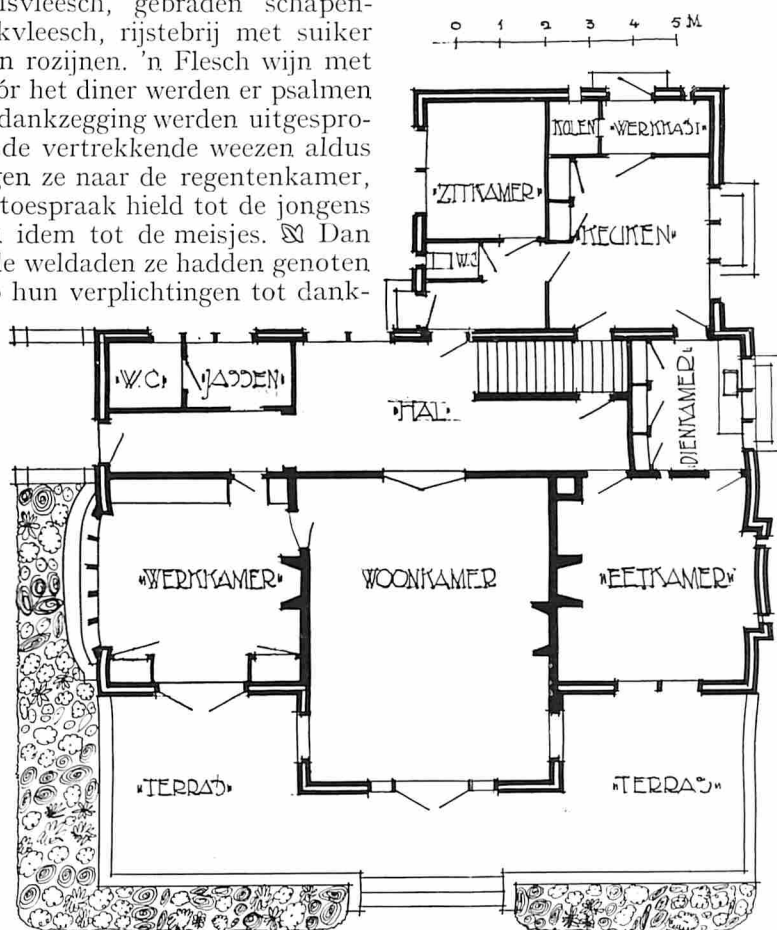
Drie balladen.

6) *Uit het Engelsch van Lajcadio Hearn.*

DUS bestaat mijn heele voorraad uit drie-duizend - vier-en-twintig verschillende soorten goederen. Wat betreft de landen waar ik al geweest ben, kan ik antwoorden, dat ik reeds drie reizen naar Indië gemaakt heb en drie naar China; en dit is mijn zevende reis in dit gedeelte van Japan”. ☼ Toen hij dit alles gehoord had, vroeg Oguri-Hangwan den koopman of

hij een jong meisje kende, dat een geschikte vrouw voor hem zou zijn, want, daar hij nog ongehuwd was, wilde de prins zoo 'n meisje zoeken. ☼ Toen sprak Sayémon: „In de provincie Sagami, ten westen van hier, woont een rijk man, Yokoyama Cheja genaamd, die acht zoons heeft. Lang betreurde hij het, dat hij geen dochter had en langen tijd bad hij den verheven Zon om een dochter. En hem werd een dochter geboren; en na haar geboorte oordeelden de ouders het noodig haar een hooger rang te verschaffen dan den hunnen, omdat haar geboorte te danken was aan den goddelijken invloed van de Verheven Hemelglanzende Godheid zelve; en dus bouwden zij voor haar een afzonderlijk verblijf. Zij is, voorwaar, verheven boven alle andere Japansche vrouwen; en overigens ken ik waarlijk geen enkel meisje uwer waardig”. ☼ Dit verhaal beviel Kané-uji zeer; en hij vroeg Sayémon dadelijk of hij de huwelijks-makelaar 1) wilde zijn; en Sayémon beloofde alles te doen wat in zijn vermogen was om aan den wensch van den Hangwan te voldoen. ☼ Toen liet Kané-uji zich een stuk inkt en een schrijfpenseel brengen en hij

1) *Nakódo*. Het beroep van *Nakódo* bestaat; maar ieder, die tegen betaling een huwelijk tot stand brengt, wordt gedurende dien tijd *Nakódo* genoemd.

PLATTEGROND VAN HUIZE GOEREE, BLOEMENDAAL.

Foto C. Steenbergh.

HUIZE GOEREE, ZIJGEVEL.

schreef een minnebrief en bond hem dicht met een strik als waarmee minnebrieven gesloten moeten worden. ☼ En hij gaf hem den koopman met opdracht dezen brief de dame ter hand te stellen; en hij gaf hem ook, als belooning voor zijn diensten, honderd gouden *ryo*. ☼ Sayémon wierp zich meermalen dankend voor hem neder; en hij legde den brief in de kist die hij steeds bij zich droeg. En toen nam hij de kist op zijn rug en zei den prins vaarwel. ☼ Terwijl de reis van Hitachi naar Sagami gewoonlijk zeven dagen duurt, kwam de koopman echter daar reeds op den middag van den derden dag aan, daar hij met den grootsten spoed dag en nacht doorgereisd had, zonder rusten. ☼ En hij ging naar het gebouw genaamd Inui-no-Goshyo dat de rijke Yokayama had laten bouwen voor zijn eenige dochter, Teruté-Himé, in het distrikt Soba, in de provincie Sagami; en hij vroeg verlof daar te mogen binnentreden. ☼ Maar de strenge poortwachters weigerden hem den toegang, zeggende dat dit het verblijf was van Teruté-Himé, dochter van den beroemden Choja Yokoyama en dat niemand van het mannelijk geslacht mocht worden toegelaten; en bovendien, dat er wachters waren aangesteld om het paleis te bewaken — tien bij dag en tien bij nacht — en zulks met de grootste zorg en waakzaamheid. ☼ Maar de koopman zei tot de poortwachters, dat hij Goto Sayémon was, uit de straat genaamd Muromachi, in de stad Kyoto; dat hij een te goeder naam bekend koopman was; dat hij driemaal in Indië en drie maal in China was geweest en dat hij nu reeds voor de zevende maal terugkwam in het land van de Rijzende Zon. ☼ En hij sprak ook tot hen: „In alle paleizen van Nipon, behalve dit eene, heeft men mij steeds toegelaten; dus zal ik u ten zeerste dankbaar zijn, als gij mij veroorlooft binnen te treden.” ☼ En bij die woorden, haalde hij vele rollen zijde voor den dag en bood ze den poortwachters aan; en hun hebzucht verblindde ze; en de koopman had verder geen moeite binnen te komen, waarover hij zich verheugde. ☼ Hij ging door de groote buitenste poort en over een brug en bevond zich toen voor de kamers der

dienaressen van hoogere orde. ☼ En hij riep met luide stem: „O, dames, alles wat gij noodig kunt hebben, heb ik hier bij mij, Ik heb haarkammen en naalden en haarijzers; ik heb *tategaini* en kammen van zilver en *kamoji* van Nagasaki en zelfs alle soorten van Chineesche spiegels!” ☼ Waarop de dames, verheugd bij de gedachte dit alles te zien te krijgen, den koopman hun vertrek lieten binnentreden en al spoedig zag dat er uit als een winkel in dames-toiletartikelen. ☼ Maar terwijl hij vlug verkocht en zaken deed, liet Sayémon het buitenkansje, dat hem hier geboden werd, niet ongebruikt voorbijgaan; en terwijl hij den liefdesbrief, die hem teevertrouwd was, uit zijn kist haalde, zei hij tot de dames: ☼ „Dezen brief heb ik, als ik mij goed herinner, gevonden in een stad in Hitchi en het zal mij aangenaam zijn indien ge hem wilt aanvaarden — hetzij om hem als model te gebruiken als hij mooi geschreven is, of om er om te lachen als hij dom geschreven is.” Toen nam de eerste der dames den brief ter hand en zij trachtte te lezen wat op den omslag stond: *Tsuki ni hoski—ame ni arare ga—kor kana*. ☼ Hetgeen beteekent: Maan en sterren — regen en hagel — vormen ijs. Maar zij kon de beteekenis dezer geheimzinnige woorden niet ontcijferen. ☼ De andere dames, die ook de beteekenis der woorden niet konden vatten, konden zich niet weerhouden te lachen; en zij lachten zoo luid, dat Prinses Teruté ze hoorde en zich tot hen begaf, gekleed in een schoon gewaad en met een sluier over haar ravenzwart haar. ☼ En toen het bamboe-scherm voor haar opgerold was, vroeg Teruté-Himé: „Wat is de oorzaak van al dit lachen? Als er iets vermakelijk is, wilde ik wel, dat ge mij van dit vermakelijke mede liet genieten”. ☼ Toen antwoordden de maagden, zeggende: „Wij lachten slechts omdat wij niet in staat waren een brief te lezen, dien deze koopman uit de hoofdstad beweert te hebben gevonden in een der straten. En hier is de brief: zelfs het adres, dat er op staat, is een raadsel”. ☼ En nadat de brief op een rooden waaier gelegd was, werd deze vormelijk de prinses aangeboden, die ze in ontvangst nam en die de fraaiheid van het schrift bewonderde, zeggende: ☼ „Nooit heb ik zoo een fraai handschrift gezien als dit: het is als het schrift van Kobodaishi zelf of van Monju Bosasu; wellicht is de schrijver een dier prinsen uit het huis van Ichigo, of Nijo, of Sanjo, die allen beroemd zijn om hun mooi schrift. Of als ik verkeerd geraden heb, dan zou ik denken dat deze woordteekens zeer zeker geschreven zijn door Oguri-Hangwan Kané-uji, die nu zoo bekend is in de provincie Hitachi. . . . Ik zal u den brief voorlezen”. ☼ Toen werd de omslag verwijderd; en de eerste woorden, die zij las, luidden *Fuji no yama* (De Berg Fuji) wat zij begreep dat „hooge rang” beteekende. En toen zag

Foto C. Steenbergh.

HUIZE GOEREE TE BLOEMENDAAL.

zij zinnen als deze: ☞ *Kiomidzu kosaka* (de naam van een plaats), *arare ni ozasa* (hagel op de bladeren van het bamboe-gras), *itaya ni arare* (hagel vallend op een houten dak), *Tamoto ni kori* (ijs in de mouw), *nonaka ni shimidzu* (zuiver water), *Inoba ni tsurju* (dauw op de taro-bladeren), *Shakunaga obi* (een heel lange ceintuur); *shika ni momiyi* (hert en ahornboomen); ☞ *Futamata-gawa* (een gesplitste rivier); *hoso tanigawani maruribashi* (een ronde boomstam bij wijze van brug over een stroompje gelegd); *tsurunashi yumi ni hanuke dori* (een boog zonder pees en een vogel zonder vleugels). ☞ En toen begreep zij dat de letterteekens beduiden: ☞ *Maireba au* — zij zouden elkaar ontmoeten, want hij zou haar komen bezoeken. *Arare nai* — dan zouden ze gescheiden worden. *Koribiau* — zij zouden samen rusten. ☞ En de beteekenis van de rest was als volgt: ☞ „Deze brief moet in de mouw geopend worden, zoodat anderen het niet gewaar worden. Bewaar het geheim in uw eigen boezem. Gij moet voor mij zwichten zooals het oeverriet buigt voor den wind. Het is mijn ernstig streven u in alles van dienst te zijn. Wij zullen zeer zeker ten slotte vereenigd worden, door welke omstandigheden wij in den aanvang ook gescheiden worden. Ik verlang naar u zooals het hert in den herfst naar zijn wijfje verlangt. Zelfs al zouden wij langen tijd gescheiden blijven, wij zullen samenkomen, zooals de wateren eener rivier die in haar bovenloop gesplitst is. Raad, wat ik u bidden mag, de beteekenis van dezen brief en bewaar hem. Ik hoop op een gunstig antwoord. Bij de gedachte aan Teruté-Himé voel ik mij alsof ik kon vliegen.” ☞ En prinses Teruté vond aan het slot van den brief den naam van hem, die hem geschreven had — Oguri-*Hangwan*, Kané-*uji* zelf — met haar eigen naam, waaruit bleek dat hij aan haar gericht was. ☞ Toen was zij zeer in verlegenheid omdat zij aanvankelijk niet had vermoed dat de brief aan haar gericht was en dezen zonder er bij te denken aan haar dienaresen had voorgelezen. ☞ Want zij wist zeer goed, dat haar vader haar op wreede wijze ter dood zou brengen, als de hardvochtige *Chojar* de waarheid zou vernemen. ☞ En dus uit angst, dat haar stof-felijk overschot zou rusten in de aarde van het meer *Uwanogahara*—de aangewezen plaats voor een toornigen vader om zijn dochter te dooden — nam zij het einde van den brief tusschen haar tanden, verscheurde het en trok zich in haar vertrekken terug. ☞ Maar de koopman, die wist, dat hij niet naar Hitachi kon terugkeeren, zonder een antwoord mede te brengen, besloot dit door list te verkrijgen. ☞ Daarom liep hij de prinses snel achterna, zelfs tot in haar binnenkamer, zonder zich den tijd te gunnen de sandalen van zijn voeten te doen en hij riep met luider stem: ☞ „O, mijn prinses! Steeds heeft men mij verteld, dat de schrijfkunst is uitgevonden in Indië door Monju Bosasu en in Japan door Kobodaishi. Is het dan niet alsof men de handen van Kobodaishi verscheurt, als men zoo een brief verscheurt waarop woordteekens zijn geschreven? Weet gij niet, dat een vrouw minder rein is dan een man? Hoe kunt gij, die als vrouw geboren zijt, u dan vermeten een brief te verscheuren? En dus, als gij weigert een antwoord te schrijven, zal ik alle goden aanroepen; ik zal hun deze onvrouwelijke daad mededeelen en ik zal hun vloek over u afsmeeken.” ☞ En bij deze woorden nam hij uit de kist, die hij steeds droeg, een Boeddhistischen

HUIZE GOEREE TE BLOEMENDAAL.

rozekrans; en hij begon deze met alle teekenen van toorn rond te draaien. ☞ Toen smeekte hem prinses Teruté, die verschrikt en bedroefd was, met zijn gebeden op te houden en beloofde hem, dat zij dadelijk een antwoord zou schrijven. ☞ Dus schreef zij spoedig en gaf het antwoord den koopman, die gelukkig was door het slagen van zijn tocht en snel naar Hitachi vertrok met zijn kist op zijn rug.

IV.

HOE KANE-*UJI* BRUIGOM WERD ZONDER TOESTEMMING VAN ZIJN SCHOONVADER.

☞ Door met grooten spoed te reizen, kwam de nakodo spoedig aan de woning van den Hangwan, waar hij den brief aan zijn opdrachtgever overhandigde, die den omslag er af nam met handen, die trilden van vreugde. ☞ Zeer, zeer kort was het antwoord — slechts deze woorden: *Oki naka buno* „een boot drijvend op de open zee”. ☞ Maar Kané-*uji* begreep, dat de beteekenis was: „Daar geluk en ongeluk een ieder treffen, wees onbevreesd en tracht ongezien hier te komen”. ☞ Toen liet hij Ikenoshoji roepen en gelastte dezen alle noodige voorbereidselen te treffen voor een haastige reis. Goto Sarjémon wilde als gids dienst doen. ☞ Hij vergezelde hen; en toen zij het distrikt *Sobabereik* hadden en het huis der prinses naderden, sprak de gids tot den prins: ☞ „Dat huis daar vóór u, met de zwarte poort, is de woning van den wijdberoemden *Yokoyama-Choja*; en dat andere huis, ten noorden daarvan, is de verblijfplaats der bloemschoone Teruté. Wees voorzichtig bij al wat gij doet en gij zult slagen”. En met deze woorden verdween de gids. ☞ Vergezeld door zijn trouwen dienstknecht, naderde de Hangwan de roode poort.

(Wordt vervolgd).

Ontvangen boeken.

☞ W. L. & J. Brusse's Uitgevers Mij. zond ons Hektor, *Geschiedenis van een hond*, door Anna van Gogh-Kaulbach. Tweede druk. Opnieuw geïllustreerd en versierd met teekeningen door J. B. Heukelom. ☞ Van de N. V. Uitgevers-Maatschappij „de Tijdstroom” te Rotterdam, ontvingen wij: „In knop” door C. M. van Hille-Gaerthé. ☞ „Ver van 't ge-woel” is een bundel gedichten van Edward B. Koster, ons gezonden door de N. V. Electrische Drukkerij „Luctor et emergo” te 's-Gravenhage. ☞ Door de vereeniging tot bevordering der gezondheid in de grafische vakken in Nederland werd, ter gelegenheid van haar 12½ jarig bestaan, een „Gedenkboek 1910—1922” uitgegeven. ☞ In de Meulenhoff-editie verscheen: „De wijsheid der mieren” door Prof. F. J. J. Buytendijk, met vele afbeeldingen, gedeeltelijk naar fotografische opnamen. ☞ Van Meulenhoff's kleine boeken ontvingen wij: „Minnebrieven van een Portugeesche non” (Marianna Alcoforado) vertaald door Arthur van Schendel, en den tweeden druk van Oscar Wilde's *Salome*, naar de oorspronkelijke uitgave vertaald door Chr. van Balen Jr. ☞ De N. V. P. Sluis' Pluimvee- en Vogelvoederfabrieken te Weesperkarspel, die in 1923 honderd jaar bestaan, zond ons haar „Jubileum-kalender voor 1923”, een aardige kalender, vooral voor pluimveevrienden. Elk blad geeft aan de voorzijde twee illustraties in kleuren van de meest bekende hoenderrassen, aan de achterzijde een beknopte beschrijving van de kenmerken van elk ras, de eischen waaraan dit moet voldoen, de huisvesting, de meest voorkomende ziekten met geneeswijze, enz. enz.

1) *Choja* is geen eigennaam: het beteekent eigenlijk niet anders als een rijk man. Maar het wordt op het platteland bijna alseigennaam gebruikt; de rijkste man van het dorp en dus vaak de hoogst geplaatste, wordt „de *Choja*” genoemd.